СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 80. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 24-го квітня 1946. No. 80. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, April 24, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМЕР НА УДАР КРОВИ ГОЛОВА НАЙВИЩОГО СУДУ

Гарлан Фиск Стон, дванацятий предсідник Найвищого Суду Злучених Держав, помер від удару крови на мозок у понеділок 22 квітня вечером в 74 році життя. В годині другій сполудня він брав участь в засіданню Найвищого Суду і саме тоді зазнав пораження, яке подано до прилюдного відома як атак нестравности. Після пять годин оприлюднено його смерть внаслідок удару крови. Здогадуються, що кріза прийшла внаслідок перепрацювання вчасі трьох-тижневої судової перерви, коли то судді заняті підготуванням різних справ, які мають опісля предложити повному судейському зборови. Із девятьох суддів Найвищого Суду лише сім остало тепер при праці, бо суддя Джексон бере участь в судженню націстівських воєнних кримінальників в Нoрембергу. Після наглого занедужання Стона суддя Блек обняв хвилево провід у Найвищому Суді.

ПРЕЗИДЕНТ БЕРЕ УЧАСТЬ У МАНЕВРАХ ФЛЬОТИ

Президент Труман перебуває тепер на маневрах воєнної фльоти коло берегів Вирджінії. Він придивлявся, як літаконосці Френклин Д. Рузвелт і Принстон проганяли „ворога", тобто літаки, випущені з літаконосця Мидвей. Президент находився в тому саме часі на кораблі Ф. Д. Рузвелт. Разом з ним були ще: секретар фльоти Джеймс Форестал і адмірали Вилйем Д. Лейгі, Честер Нимиц і Мичер. Стратеґічні знавці демонстрували президентови способи, як вони переводили морські операції вчасі війни.

НАТУРАЛІЗОВАНІ ГРОМАДЯНИ НЕ МУСЯТЬ ІТИ ДО ВІЙНИ.

Найвищий Суд Злучених Держав вирішив 5 голосами проти трьох, що натуралізований громадянин [illegible] прав громадянства, коли він відмовиться носити зброю в обороні свого прибраного краю для засади. Видаючи таке рішення Найвищий Суд змінив своє власне рішення. Воно видане в справі Джеймса Луїса Джіруарда, який прибув до Злучених Держав з Канади в 1923 році вступив до релігійної секти, яка забороняє носити зброю. Він заявив, що буде працювати при відповідних воєнних роботах. Коли справа опинилася в суді, окружний федеральний суд признав йому право громадянства, апеляційний суд в Бостоні тому спротивився, а тепер Найвищий Суд потвердив рішення федеральному судови першої інстанції.

СОВЄТСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ ОБІДУТЬ АМЕРИКУ.

До Злучених Держав прибули три визначні совєтські журналісти, а це Ілля Еренбурґ з „Ізвєстій", Константин Сімонов з „Червоної Звізди" і ґенерал Михайло Ґалактіонов з „Правди". Вони приїхали до Вашинґтону на зібрання Американського Товариства Видавців Ґазет, а при цій нагоді департамент стейту заявив, що покриє їм кошти подорожи по Америці з тим, що вони можуть їхати, куди хочуть. Ґазетярі кажуть, що будуть їздити окремо.

СОВЄТИ ПЕРЕБИРАЮТЬ ГОТЕЛЬ В НЮ ЙОРКУ.

Для приміщення совєтських урядовців і бюрових робітників, занятих при Совєтській Комісії Купівлі совєтський уряд перебрав в формі аренди готель Ренсбай під ч. 324 Вест 84 вулиці. Готель має 12 поверхів. Апартаменти в готелю мають по три кімнати. Це вже третій маєток, який Совєти перебрали для себе останніми часами. Звісно, що перед роком вони заарендували величаву палату з 116-акровим городом Морґана в Ґлен Ков, у Лонґ Айленд, недалеко Ню Йорку; перед двома тижнями закупили 37-акровий маєток Джорджа Дюпонт Прата таки в сусідстві, а тепер набули готель.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ КАСУВАННЯ О.П.А.

Проти наміреного скасування Бюра Адміністрації Цін („О.П.А") посипалися до сенаторів великі стоси протестів з усіх кінців краю. Тому, що палата репрезентантів заявилася в голосуванню за великими обмеженнями цеї установи, які рівнаються її скасуванню, різні громадські установи звертаються до сенатської Банкової Комісії, щоб сенат не перепустив цих обмежень.

Зогляду, що конґрес плянує розїхатися на вакації в липні, публика запитує поодиноких конґресменів про невикінчені законодатні предложення, такі як: вирішення мінімума платні, злуки боєвих сил Америки, та медичної забеспеки, яку запропонував президент у своїм посланню. Так само пильним є вирішення військового побору й позички для Англії, а ці справи не дозволяють на проволоку, зогляду на міжнародне положення.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,
чому не користати з оголошень знаменитих нагод для заробку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Табори скитальців в американській смузі будуть існувати ще після першого вересня

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс, заки вибрався на конференцію Чотирьох Потуг до Парижа, оприлюднив заяву, що табори в американській окупаційній смузі в Австрії й Німеччині будуть існувати для пів міліона скитальців навіть після 1. вересня, доки Організація Обєднаних Держав не наладнає цеї справи. Це рішення оприлюднив секретар Бирнс за порозумінням з президентом Труманом, згідно із засадами американської політики, що не можна висилати до краю походження таких втікачів, яким грозить смерть після повороту до їхнього рідного краю. У міжчасі комісія О.О.Д. приготовляє рішення в цій справі, яке має бути предложене Асамблеї в місяцю вересню. Від себе Злучені Держави дораджуютх різним державам взяти до себе яких 100,000 скитальців, які не можуть вернутися до своїх країв ізза своїх політичних або релігійних переконань.

ГАЛИФЕКС ТВЕРДИТЬ, ЩО МИР ЗАЛЕЖНИЙ ВІД АМЕРИКИ Й АНҐЛІЇ

Передвоєнна співпраця Америки й Анґлії це „скала, на якій побудований наш дім миру" — таке сказав англійський амбасадор Ирл Галифекс у прощальній промові перед своїм відїздом до Анґлії. Він покидає становище амбасадора з днем 1. травня. Його прощали в Ню Йорку вчасі обіду у Валдорф Асторія готелю. Він сказав, що англійсько-американська приязнь не звертається проти нікого і має лише одну справу на меті, а це посилити Орґанізацію Обєднаних Держав, яка є останньою надією світу.

ВАНДЕНБЕРҐ ЗА ПОЗИЧКИУ ДЛЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

Сенатор Атрур Г. Ванденберґ виголосив у сенаті 35-мінутову промову, в якій заявив свою згоду на признання Анґлії позички у висоті $3,750,000,000. Він подав кілька причин на умотивування свого рішення, між ін. те, що позичку підтримують знавці торговельного діла; що умова з Бретон Вудс не може мати значіння без такої позички; що Анґлія збереже в себе економічну й суспільну рівновагу, коли дістане економічну підтримку. — Прилюдна заява сенатора Вандернберґа в справі позички стала політичною несподіванкою ,бо ходили чутки, дщо він противний позичці. Ще дивніше це, що сенатор склав таку заяву саме перед виїздом на нараду Чотирьох Потуг до Европи.

Ґен. Маршал каже китайським комуністам признатись до брехні й її відкликати

Американський надзвичайний висланник до Китаю, ґен. Джордж С. Маршал, предложив китайському комуністичному ґенералови в Чунгкінгу меморіял, в якому доказує, що комуністична пропаґанда розпускає брехню, коли твердить, що американські бомбери бомбардували комуністичні позиції біля Шепінгкай минулої середи, як це написав комуністичний орган „Щоденні Вісти Нового Китаю". Ґен. Маршал твердить, що в тій справі переведено слідство збоку китайської влади і воно стверджує, що в згаданому місці цього дня взагалі не було ніяких американських літаків. Супроти цього ґен. Маршал домагається від комуністів доказати правду, або визнати, що розголошувано неправду і проголосити в комуністичнім органі відклик.

ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ВІДВЕРНЕМО ГОЛОД, КАЖЕ ТРУМАН

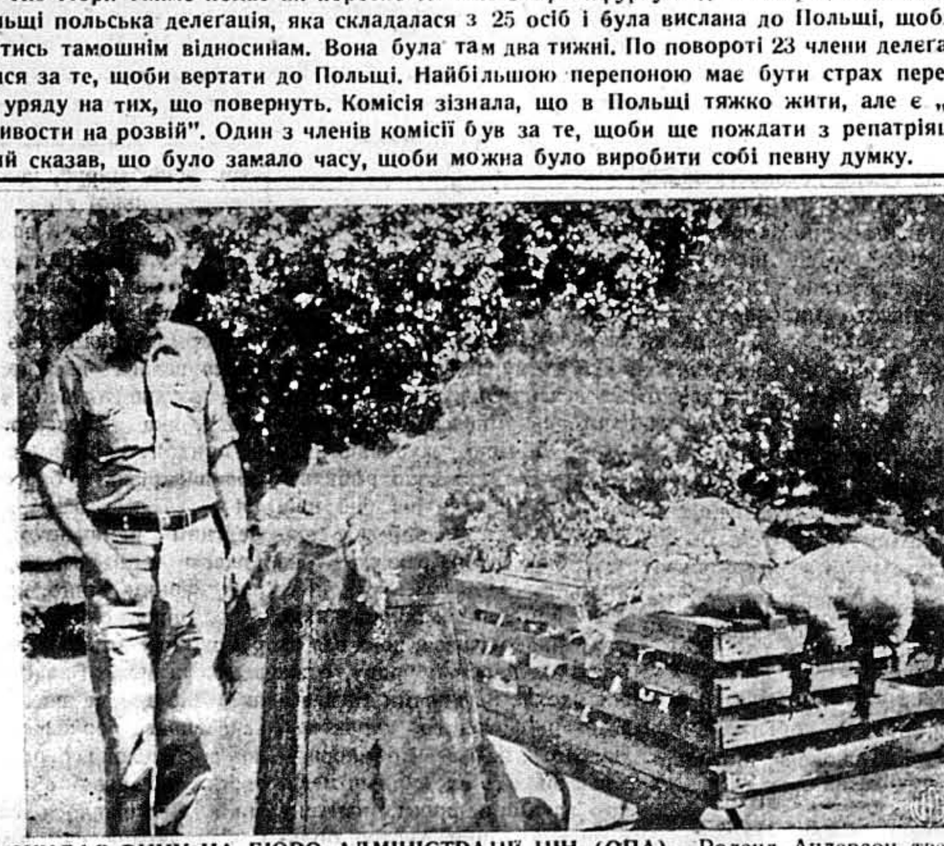
Президент Труман підкреслив у проголошенім листі до УНРРА, що голодову катастрофу в світі можна відвернути тільки обєднаною акцією усіх продукуючих країв. Треба помогти краям, каже президент, що стільки витерпіли вчасі війни, коли нас Бог заховав від того нещастя. Вже саме сумління каже помогти. Але те саме каже робити і розум, наш власний інтерес. Теперішний президент УНРРА, Фіорельо Ля Ґвардія, заявив, що щоб ми тепер не зробили, то буде дуже тяжко в місяцях квітні, травні й червні. Він подякував Арґентині, що приобіцяла 17 кораблів з збіжжям до кінця травня, з яких три вже в дорозі. А теж і Канаді, що зобовязалась доставити 7,500,000 бушлів. Місячно треба 700,000 тон збіжжя, казав Ля Ґвардія, а це неможливо дістати.

СОВЄТСЬКІ ЛЕТУНИ СТРІЛЯЛИ НА АМЕРИКАНЦІВ БІЛЯ ВІДНЯ.

В містечку Тульн, що лежить біля Відня, а є під совєтською окупацією, американські кореспонденти і вояки були свідками, як чотири совєтські літаки обстрілювали транспортовий американський літак, що хотів осісти на землю. Капітан Бакстер, що був у літаку, вніс зараз зажалення. Кажуть, що совєтська влада не дозволяє американським летунам заторкнути її територію в Австрії, а навіть літати над Віднем.

БІЛЬШІСТЬ ДЕЛЕҐАЦІЇ ДОРАДЖУЄ СКИТАЛЬЦЯМ ВЕРТАТИ ДО ПОЛЬЩІ.

Ню Йорк Таймс подає як кореспонденцію з Франкфурту над Меном, що там повернула з Польщі польська делеґація, яка складалася з 25 осіб і була вислана до Польщі, щоби приглянутись тамошнім відносинам. Вона була там два тижні. По повороті 23 члени делеґації заявилися за те, щоби вертати до Польщі. Найбільшою перепоною має бути страх перед пімстою уряду на тих, що повернуть. Комісія зізнала, що в Польщі тяжко жити, але є „великі можливости на розвій". Один з членів комісії був за те, щоби ще пождати з репатріяцією, а другий сказав, що було замало часу, щоби можна було виробити собі певну думку.

СКИДАЄ ВИНУ НА БЮРО АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІН (ОПА).—Роленд Андерсон твердить, що він не може продавати курей по тій ціні, які визначує ОПА. Тому поскладав їх накупу, обляв нафтою і підпалив. Це було на курячій фармі в Орендж, Каліфорнія.

СОВЄТИ ПРОГРАЮТЬ В РАДІ ЗАБЕСПЕКИ ЩОДО ІРАНУ

Рада Забеспеки Обєднаних Держав, що знов зійшлася по святочній перерві на наради, обговорює далі справу совєтського домагання, щоби скреслити совєтсько-іранський конфлікт з аґенд Ради. Безогляду на те, як довго та дискусія ще потриває, так буде, як це заповідають від довшого часу: Совєти дістануть три голоси, а проти них буде вісім. Значить, що ця справа таки буде на програмі Ради до 6. травня, себто до цього часу, до якого мають забратись з Ірану совєтські війська, а Совєти та Іран мають про це Раду повідомити.

БУДУТЬ РОЗСЛІДЖУВАТИ ҐЕН. ФРАНКА.

Ще досі не знати певно, як поступить Рада Забеспеки в справі внесення австралійського делеґата, щоби назначити слідчу комісію, яка рослідилаб, чи режім ґен. Франка в Еспанії є загрозою для міжнародного миру, або чи визнати цю справу нутрішною справою Еспанії. Так є, що ніхто не спротивився тій пропозиції, але це ще не означає, що всі згідні щодо цього, як у тому випадку поступати. Совєти, наприклад, є проти усякого слідства, яке давалоб нагоду режімови Франка виправдувати себе через якогось заступника. Також виринає квестія, хто мав би належати до цеї комісії. Зажалення внесла Польща, а пропозицію в справі слідства підняла Австралія. Та обидві держави не мають дипльоматичних звязків з Еспанією, а теж Совєти, Мексико та Китай.

100,000 ЖИДІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Анґльо-американський Комітет Розсліду Жидівських Проблєм, що мав свої останні наради в Льозанні, Швайцарія, прийшов надиво до одноголосного рішення в справі жидівської еміґрації до Палестини. А саме погодився зарекомендувати негайне допущення до Палестини 100,000 жидівських скитальців. Досі виглядало так, що Комітет не погодиться, себто, що буде шість британських делеґатів проти шість американських. Одначе Комітет не виявив своєї думки щодо цього, що має надалі статись з Палестиною.

НОВА КОНСТИТУЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

Французький нарід має тепер вирішити загальним голосованням, чи хоче приняти запропоновану йому конституцію. Є вона твором соціялістів і комуністів. Опозиція закидає конституції, що вона дає абсолютну владу Асамблеї. Конституцію попирає Ліґа Прав Людини, що є орґанізацією лівих.

СПРАВА АЗЕРБЕЙДЖАНУ.

Іран намагається задержати при собі провінцію Азербейджан, що була кілька років під совєтською окупацією. Іранський премієр Агмед Ґгавам проголосив 7 пунктів, що запевняють Азербейджанови автономію та широкі права. На чолі провінції мав би стояти ґубернатор, назначений центральним урядом.

ЧИ НЕ НАЙВАЖНІШІ НАРАДИ!

Так говорять тепер загально про наради міністрів закордонних справ в Чотирьох Потуг, що відбудуться в Парижі. До таких великих потуг як Злучені Держави, Велика Британія та Совєтський Союз прибула тепер Франція, що французам дуже імпонує. Про ці наради говорять як найважніші тому, що вони є рішальні щодо цього, що буде з мировою конференцією. Бо властиво на нарадах закордонних міністрів вирішуються найважніші справи, а як на них не буде згоди, то шкода навіть мирову конференцію скликати. Джеймс Дун, асистент секретара стейту, вже є в Парижі, а секретар стейту Бирнс прибуде в середу.

ЯКА РОЛЯ СОВЄТІВ?

Політичні знавці підкресляють, що як хто хоче знати, які будуть совєтські вимоги в часі мирової конференції, чи на нарадах, що є вступом до неї так хай приглянеться тому, яку політику ведуть Совєти в Манджурії й Угорщині, та скільки війська там держать. Одначе совєтські домагання, як заповідають, можуть бути вгамовані деякими „тайнами", що є в руках американців. Це, як кажуть, атомова бомба, позичка Совєтам і ще дещо.

БУДУТЬ ДЕРЖАТИСЬ РАЗОМ!

З Лондону звідомляють на передодні нарад міністрів закордоних справ у Парижі, що щоб не сталось, а американці та британці будуть виставляти спільну прогряму, особливо, коли буде мова про Середземне море чи про Дунайську квестію.

АВСТРІЯ ХОЧЕ ЦІЛОГО ТИРОЛЮ.

В Інсбруку, столиці австрійської провінції Тироль, предложено австрійському канцлерови Фіґлеви 150,000 підписів мешканців полудневого Тиролю, що їх вигнано в часі прилучення цеї землі до Італії. Тепер населення домагається злуки з Тиролем, евентуально шляхом референдума.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ ДІЙСНО НЕМА НАВІТЬ 500?

А може ми себе перехвалюємо! Може наше серце не таке щире й благородне, як ми самі звикли його змальовувати. Може й не такі то глибокі у нас патріотичні почування, як ми їх звикли представляти. Може ми і не такі вражливі на голод і нужду, як це пишеться, коли описується наш характер.

Ось такі „може", а є їх ще далеко більше, насуваються і мусять насуватись, коли переглядаємо лісту тих, що впродовж року взяли участь в стодоляровій кампанії „Свободи", спрямованій на допомогу українським жертвам війни. Як відомо, зачали ми ту кампанію минулого року на сам Великдень. А на Великдень цього року доходимо щойно до половини того, що постановили зібрати.

Значить, що минув цілий рік і за той час не знайшлося між нами в Америці навіть 500 осіб чи орґанізацій, що здобулись би на жертву в висоті 100 долярів чи більше. А властиво не знайшлося їх між нашими читачами і членами У. Н. Союзу, що, як знаємо, відомі ще з найбільшої жертвенности. Питаємо: Чи таким поступком даємо собі добре свідоцтво? Нашій гуманности, жертволюбивости, моральности, чесноті і патріотизмови?

Ні, не даємо. Прикро нам це писати і ствердживати, але сказати треба!

Залегко беремо собі до серця ту страшну траґедію, яку переживає світ, пишуть розумні люди в Америці, звертаючись до цілого американського загалу. В Европі голодова катастрофа, а крім цього бушує ще є кривавий терор в тому чи другому краю. Таке звідомляють з Европи і не на пусто-дурно. Кожна етнічна ґрупа кинулась тут ратувати своїх рідних. Кинулись і ми. І не поставили собі таких великих завдань як інші ґрупи. Не збираємо міліонів. А ставимо собі таку ціль, яку не можливо не виконати навіть тим, що бідні. Тому поставила собі і „Свобода" зібрати таку свою частку, що свідчилаб, що виховала собі у нашому громадянстві дійсно завзятих, дійсно патріотичних і дійсно щедрих приклонників. Тим не хочемо твердити, що їх не маємо. Не кажемо, що як хто з наших читачів не зложив одноразової жертви в сумі $100 чи більше, то він уже не щедрий, не завзятий і не патріотичний. Ми тільки ствердженими, що знаємо наш загал і його фінансову спроможність і як такі кажемо, що це не можливо, щоби між нами не було 500 таких, що не далиб на таку добру ціль відразу $100 з щирого серця і переконання, що так годиться зробити, бо цього вимагає вища справа.

Але виходить, що ми помилялись. Може й так. Та покищо ми ще не цофаємо свого слова й своєї віри. Ми таки далі віримо, що таки знайдемо 500 жертводавців. І з тою вірою питаємо: А хто буде наступний чи наступна?

КРІЗА В ЦІНАХ ХАРЧІВ

У четвер минулого тижня перейшов в палаті репрезентантів 355 голосами проти 42 законопроєкт, щоби продовжити теперішній закон про установлювання урядом цін на продукти і тим поборювати інфляцію. Та водночас з тим позірним продовженням закону конґресмени ухвалили цілу низку поправок до нього, яка відбирає зовсім силу законави і лишає йому лише назву, з якої можуть кпити собі гумористи або критики. Додатки до закону такі, що усувають назначування стелі при цінах на головні фармерські і на головні промислові продукти. Інші поправки, додані до закону, усувають дотеперішні субсидії фармерам, продуцентам мяса й ще декому і тимсамим усувають головну підставу, на якій опиралося управильнювання цін. Ба, що більше, навіть знесено дотеперішні ціни в продажу, як дрібнім, так і великім. Отже що властиво буде управильнювати закон про „управильнення цін"?

Проти такого висліду голосування в палаті репрезентантів почав змісця револьту самий уряд, бо Директор Стабілізації Честер Бовлс назвав новий закон „неможливим". Поспішна конференція його з президентом Труманом вказує лише, що вислід голосування в палаті зломив одну засаду, на якій опирала адміністрація свої господарчі пляни як вчасі війни так і в повоєннім.

Серед навалу різнородних вісток з світової і міжпартійної американської політики та деяких просто потрясаючих подій пересічний громадянин не має як присвятити доволі часу на передумання оцеї важної справи, яка отсе рішається в конґресі. Що вона є важна, пізнати не лише з метушні в високих урядових колах, але й наставлення таких сильних орґанізацій як Конґрес Промислових Орґанізацій — СІО — або Комітет Американських Ветеранів, які негайно запротестували проти такого вирішення в палаті й почали відповідну аґітацію проти цього, щоб нові поправки стали законом.

Засада виплачування підмог на управильнення цін продукції це новий експеримент в так званій політичній економії, але видко конечний і доцільний, коли він втримався ввесь час війни і має підставу до дальшого існування. Це є з одного боку справа чистої науки, а з другого боку справа практики.

Коли за знесенням субсидій голосували аж 355 конґресменів, це вказувалоб, що закон мусів пережитися. Треба припускати, що конґресмени це люди, свідомі своїх обовязків. Одначе є одна слаба сторона навіть у високо свідомих людей, а це побоювання за... карієру. У звязку з вислідом голосування вітверто заговорили ґазети, що конґресмени тепер стараються підлеститися комусь, бо надходятдь вибори. Вислід виборів усе непевний, отже треба виборцям піддобритися. Тому, що наставлювання цін і стримування розгону за великим зиском, по який посягають великі й малі підприємці, належать до спірних, то таку справу можна розагітувати перед виборами на некористь кандидатів. Отже, просто кажучи, конґресмени захиталися в своїх дотеперішніх засадах і це мабуть вплинуло на вислід голосування. Одначе, чи сама публика не може мати заохочуючого впливу на конґресменів, а не конче відстрашуючого? Здається, що над цим треба усім призадуматися не менше серіозно, ніж тепер призадумуються над несподіваним вислідом голосування в палаті.

НЕ ПОРА... НЕ ПОРА...

(З Европи до „Свободи").

Минає рік, як пролунав у Европі останній страшний звук останнього набою жахливої світової війни. Країни, звільнені від фашистівського й німецького загарбника, широко розпростерши свої руки з усмішкою радости від перемоги, прийняли в свої обійми своїх знедолених синів і дочок, що силою загарбника були вивезені з батьківщини. Вони, ці країни, потерпівши від ворога, добре знаючи, що то є неволя, не тільки з радістю, музикою та піснями прийняли своїх дітей, але й нагодували, одягли, зогріли, навіть дали поміч поправити їм свої сили, залишені в неволі, щоби могли перебути холодну надходячу зиму.

Ні одна країна не назвала своїх знедолених дітей, огидним іменем — ворог. І діти цих країн не мали потреби тікати від своєї батьківщини, від своїх рідних батьків, братів і сестер. Ніхто з них не кинув цього всього, що в їх було найдорожчого й не пішов з „гнилої буржуазної" Европи під сумнівне сонце „найдемократичнішого" „раю", що понад чвертьстоліття панує на сході. Хоч пролетареви „догниваючої" Европи здавалось би цілком природньо утікати зі заходу на схід, утікати туди, де так довго „будують" першу в світі „соціялістичну" державу — „батьківщину світового пролетаріяту".

Та якщо західне-европейські збуржуазнені країни, вирвавшись з німецьких лап, не „вважали" за потрібне ганяти по всьому світу за своїми дітьми, але приймали їх і розвозили по їх господах, то „батьківщина світового пролетаріяту" не пішла за прикладом „гнилої" Европи. Вона не лише розгорнула свої широчезні обійми, як ненаситний Молох свою пащу, але озброївши своїх вірних псів крицевими пазурями, тисячі їх кинула в усі держави Европи, щоб у день і в ночі тягли з постелі, з вулиці, з льоху, чи ще там звідки тих знедолених, яких понад три роки били, експльоатували й голодом морили соціялфашистські звірі.

Схоплених будьде цих нещасних „рідні" брати не одягали, хоч невільники за три роки геть обірвали на собі взяте з господи; не годували їх, хоч вони три довгі роки недоїдали, й були виснажені сливе до останньої стадії; не зогріли їх; не відвезли їх до рідних, не забезпечили цих нещасних допомогою перебути холодну й голодну зиму. Ні. Їх усіх посортовано за статтю й віком, повизначувано термін кари й... послато „поправляти" свої виснажені, вимотані фашизмом сили — в тундри, Казакстан, у найтяжчі з тяжких робіт, де лише їх можна було вискипати.

Але зазнають такої „чемности", „ввічливости" „батьківських клопотів" і „впадання" не лише ті нещасні, що, хотіли вони того, чи не хотіли, а побачили „гнилу" Европу. Такого „ощасливлювання" „клопітливого" й „дбайливого" Кремля зазнають навіть усі ті, що лишені були у краї, але понад два роки експльоатовані були фашистами в неліпший спосіб. Усіх їх трактують червоні „освобадітелі", як допомогачів фашизмови, як запроданців Гітлерови, як зрадників „батьківщини". І заповнюють ними сибірські пустарі, заселюють цими нещасними казакські пустелі.

Нема, сливе жадного числа українських (лише не комуністичних) ґазет у Новому Світі, щоб не писали там про всі ці страхіття, яких зазнає наш народ „визволений" від фашистського пекла, але попалий у комуністичний „рай", де лютує в наслідок руїни: голод, холод, хвороби, смерть, а в додаток, ще й НКВД. Знаємо всі ми добре, що то є совєтський „рай", знаємо з тих, навіть найменших відомостей, що крізь дрібні щілини залізної заслони доходять до нас мікроскопічними долями.

Чиж можна себе нахилити до цього новітнього „визволителя"? Чи можна спонукати його, щоб воно не закипіло зненавистю до ката? Чи може людина, навіть, гинучи з уболівання за край іти до ката у найми? Ні. Бо правду український великий каменяр казав:

Ти любиш брате Русь,
Як дім, воли, корови,
Яж не люблю її —
З надмірної любови.

(Ів. Франко).

І ось ті, що не люблять „батьківщину", з надмірної любови до Батьківщини, дістали від „асвабадітельов" червоного Кремля епітети: „фашист", „нацист" „гітлерівські пси", „бандити" і то все за те, що вони гинуть з любови до свого рідного краю, що не хочуть стати в позу згорбленого раба перед кремлівським можновладцем, або найнятим кремлівським псом з таки рідних „братів".

Але ніякі епітети, вигадані Кремлем, ані будьякі клички, ані будьякі силування не запалять в їх серцях любови до „батьківщини". Бо ті горді, що з надмірної любови уміють не любити, не скорились катовисупостатови. Вони кинули все рідне, все дороге й пішли в „догниваючу" Европу. Ті горді, що з надмірної любови уважали за краще іти під захист Говерлі чи Бескиду, чи принаймні густого лісу — пішли туди. Ті горді, яким ще не потухла любов у грудях до Батьківщини і Волі, гинуть на Сибірі.

Ось тих, що так поступають, нікому не навернути. Бо це в них таке щире й правдиве як свята правда.

Тому, що так дивно вразило мене, коли я прочитав в одній з ґазет у Новому Світі щось таке, з чого виходилоб, що треба тепер нашому народови в Україні „розкути меча" і зробити з нього рало. Або іншими словами залишити боротьбу і зачати життя, що звертається у сторону: волів і коров.

Не хочу нікого зневажати і підсувати йому чи ґазеті якісь злі наміри. Ні чимсь підкопувати таку славну поетку як Лесю Українку, на яку цей часопис покликується, а властиво на її твір „На руїнах". Вважаю, щоб була добра воля спопуляризувати славну нашу письменницю і патріотку. Тільки невдало підібрано твір зогляду на часи, які переживаємо і коли нам треба мобілізації усіх сил до боротьби з ворогом-катом, а не демобілізації.

Щоби краще це зрозуміти, подамо той уривок з твору Лесі Українки, де жрекиня Тірца розмовляє з чоловіком на руїнах Єрусалиму:

Тірца:

Коли загоїлась на грудях рана,
То встань і йди до праці.

Чоловік:

До якої? Що маю я робити?...
Чим?... Над чим?...
Ні знаряду, ні знадобу немаю.

Тірца:

Земля єрусалимська не згоріла.
Ти маєш меч!

Чоловік:

Куди ж тепер той меч?
Руїні не потрібна оборона.

Тірца:

Розкуй меча на рало. Час настав.
Потрібна оборона і руїні,
Бо прийде ворог і розоре землю,
Насіє збіжжя і збере жнива
І буде хлібом люд цей годувати
І в друге завоює Палестину
Вже без меча, самим блискучим ралом.
Бо скажуть в голос сироти, вдовиці:
Благословенний той, хто хліб дає!...

„Так сказала пророчиця Тірца. Поправді — сказала пророчиця Леся Українка на руїнах України, до свого народу: — **Потрібна оборона і руїні.** Без меча — а плугом і хлібом завоює тебе й поневолить твій ворог, **не кидай боротьби** (підкреслення моє. — М. М.), бо твоя земля не буде твоя, але того, хто забрав хліб і працю", — закінчує стаття. Значить, що часопис такої думки, що: „потрібна оборона і руїні", але й вимагається: „не кидай боротьби;"...

Як це розуміти?

Не загоїлась бо в українського народу на грудях тяжка рана. У вигляді спопелілих і міст і сіл, помасакрованих людей і вигнаних із рідної господи; у вигляді блукаючих скитальців по Европі; у вигляді кровозливу у щелинах Бескидів і лісів — сочиться рана. Але нарід лежать не може, не сміє, ні. Він устає й іде до праці, хоч знає він, що праця ця на користь не йому піде.

Тому то поруч з тими, що не схотіли гнути шию у ярмі, зявились і такі, що **теж пішли на працю...** Але, вже — з крісом і автоматом у захист Говерлі, у ліс густий. Бо й вони не бачать можливости життя у мирній праці. Але на цих-то, останніх Тірца гукає: „Ти маєш меч!... Розкуй меча на рало, „бо, мовляв — [illegible]: Потрібна оборона і руїні! (?!).

Чиж тільки на них? Чиж не до всього українського народу кинуто цей заклик?... І чи це ґазета хотіла сказати? Тут справа ясна: невдале використання славної поетеси української — Л. Українки, яка аж ніяк би не дала згоди, щоби закликали скласти зброю, перековувати її на рала, коли в Україні панує ворог, коли батьківщина, хоч і в руїні вся, але потрібує оборони й захисту.

Не в характері бо Українки складати зброю серед бою, бо це вона, одна зпоміж багатьох тогочасників, мужнім голосом зі закликом до боротьби в своїм "Contra spem spero" гукала:

„Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії **таки сподіватись...**
Буду жити! Геть думи сумні!..."

Отже, навіть утративши на-

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

Авторські права застерігається: Copyright by Krushynsky Teodore, Paris, France.

29)

— Нащо нас замкнули як у тюрмі?... Чому нікуди не пускають, ми хотіли побачити місто, музеї, садки, кіно, подивитися на людей, на все, що є тут цікавого?... Чому тільки на третій день дали їсти та й то такої зупи, що її ледви проковтнеш?... Нащо вони нас сюди завезли?... Чи можна назад вернутись?... Ой, Боже, Боже, які ми нещасливі!... — пристрасно й боязко питали діти.

А я себе почував більш нещасливим, ніж вони. Бо я сам не знав, що на це відповісти та й мало чим міг їм допомогти, хоч і співчував з усього серця. Воно краялось, те серце, соромом мене палило, що Україна в огні, а її діти три тижні поневірялися в брудних товарових ваґонах, щоб у Ляйпціґу ґумовою ломакою й собакою приневолювано їх до праці на свого ката.

Звичайно, чим тільки міг, я їм допомагав, тим більше, що п. Ш. був тепер цілковито по мойому боці. Заборонено лягерфюрерові носити ґуму в руці, як і чаказано вдень тримати собаку в канцелярії, щоб він не лякав людей боровся я й за покращання їжі. Але довгий час важко було облегчити їхню долю в основному, бо навіть п. Ш., хоч і як би він хотів зробити для них полекші, був безсилий: собака й ґумова ломака мали безпосередніми опікунами Гімлера й Ґерінґа, а щодо наказів про охорону „небеспечних" дітей лягерфюрер підлягав „ґестапо", яке тоді не мало ніякого милосердя для наших людей. „Німецький Фронт Праці" видавав заборони бити, а „ґестапо" видавало накази не тільки бити, а й катувати.

На цьому, звичайно, не кінчається історія цих нещасливих українських дітей, бо ще прийдуть утечі з лягеру дівчат і хлопців і концентрак за це, ще прийде и голодування, як і брутальні знущання лягерфюрера, а зокрема й нашого земляка, такого собі хлопчини К-ського, зі Львова, що настановлений був у лягері за перекладчика, бо мене усунено від безпосередньої опіки тими людьми. Але це не належить до нинішньої книжки.

VI. „Наша Мрія".

1.

Пебуваючи в Ляйпціґу відвідував я досить часто, в суботу пообіді, каварню „Райхсканцлер", що на розі Ґетештрасе і Брюля. В тій каварні наче це мирні часи, була майже вся німецька та багато й невтральної преси. Це вдовольняло й мою журналістичну спраґу — що воно робиться на світі та куди він цей наш дивний сьогодняшній світ прямує й як люди реаґують на події.

В німців, як і в большевиків, нема вільної преси, вона вся на послугах партії й уряду, отже вся схожа, з ухилами місцевого, чи фахового характеру. Писалося, як і все робилося — для війни, але більш-менш про все: про фронт, політику в світі, Америку, Анґлію, большевиків, тощо. Тон преси — бадьорий, наче німці вже війну виграли, а лишається тільки покласти фундамент під „тисячу років миру", що настане після німецької побіди.

Та як я пильно й не переглядав пресу, ніде нічого не бачив про Україну як живу істоту, про її нарід, державу, змагання, історію, надії того народу. Війна велася в Україні, там уже встановлялася німецька влада, яка місцеве, радісіньке з приходу німців населення, обсипає різними благодійствами — землею, всім живим і мертвим реманентом, новим правом — на землю, цивільним, карним, тощо, несе культуру, опіку, охорону, а запорукою того всього стає „непереможна армія Великонімеччини." Але все це писалося так, наче справа торкалася звичайної російської ґуберні, чи області, звільненої від большевиків. Зустрічалося слово Україна, український, але як адміністративний термін, виключно територіяльного значіння й характеру, точнісінько як у большевиків, а не як термін національний, як імя живого народу й його держави. Ніде ні єдиної статті, ні єдиної згадки про Україну як націю, як незалежну державу, про боротьбу тієї нації, чи її надії, нічогісінько. Таксамо ні слова про боротьбу України проти большевиків у минулому, ні про сучасний стан бортьби за свою незалежність. Наче живий великий нарід не існує на світі, а сама тільки земля, а на тій землі робоча худоба.

Не треба й казати, що це мене сильно вразило, як нещире й підступне явище, бо деж як не тут були люди, які знали, що то є Україна. Це було зрозуміло за „демократичної" Німеччини, яка по війні йшла „нога в ногу" з большевиками на міжнародньому терені та уникала дратувати большевиків „українським питанням". Але тепер, коли німці воюють з большевиками, коли нічо не стоїть на перешкоді голосно про признання прав українського народу заявити, тепер це було незрозуміло. Мені пригадувалися конфузні розмови про Україну в Парижі, колц німці свідомо уникали говорити про Україну, як про „мертву річ".

А в цей час я вже зустрів у Ляйпціґу деяких людей, які побували в Україні та відти повернулися — один ледве спасаючи тіло й душу від розстрілу, другий втік з німецької тюрми та переховувався під чужим призвіщем, третій чудом вирвався з концентраційного лягеру в Галичині. Всі вони оповідали неймовірні речі.

Німці ввійшли в Україну як завойовники та поводяться гірше, ніж колись турецькі яничари. Вони не настановили ніякого українського уряду, ні не визнають ніякого національного представництва:

(Дальше буде).

ЩО ПИШУТЬ?

Є ТАКІ, ЩО НАВІТЬ ПОЗИЧКИ НЕ ХОЧУТЬ ЗВЕРНУТИ ЛЮДИНІ В НЕЩАСТЮ!

В листі одного українця, що опинився в нужді в Югославії, читаємо між іншими таке гірке слово, звернене до його довжника, що живе в Злучених Державах:

• • •

Ваше письмо з 14. грудня 1945 дісталося до мене 20. лютого 1946. Пошта шукає тепер осягу повільности. Чим довше лист іде, тим кращий осяг. Лист від Вас мав наліплену марку за 30 центів на дорогу повітрям, а потребував 68 днів, щоб дістатись з Ню Йорку до Югославії. Чому пошта приймає лист на літак, а слимак полагоджує пересилку?

Я переслав лист до мого давного довжника в Америці, Ви написали від себе запит, чи він полагодить цю справу, а він навіть не відповів. Колись я поміг йому моїм грошем, коли він лебедів, що потребує позички. Коли він не зверне мені хоч ратами по 5—10 долярів місячно, то це знову буде доказ, що є такі українці, що не цінять свого слова чести. Позичать і не віддають. Такий злім слова поглиблює недовіря українців до себе самих. Пригляньтеся уважно тому трутневи, а побачите, що він відбирає нам єдність. Про цю причину мовчимо, бо стидаємося один одного. Ніхто її не спиняє, ніхто не лічить явною перестorогою. Вона дальше шириться й унемічнює кожний наш рух в домашнім і прилюднім ділі. Щодня бачимо докази, як недовіря розбиває будову.

Ви були ввічливі залучити адреси допомогових установ в Лондоні, в Парижі, Брукселі і в Римі. Звідки ті установи дістають гроші й підмоги? Бож своїх не мають!

Ми нарід багатий, але з нашого багатства користають інші. Валяємося по світі з торбою й палицею, а українське молоко пють сусіди. Не хочу домагатися підмоги від прилюдних установ, а хотів би дістати лише мої, власною працею зароблені гроші.

Хто дає гроші на осередні установи в Філядельфії і Винипеґу? Треба покрити кошти бюр і людей, що там працюють. Загал таких видатків не любить покривати.

Ми вдаємо жертвенних, бо на дійсну, основну жертвенність нас не стати. Умово й економічно ми не спосібні бути жертвенними, і взиваємо один одного до жертв...

Від американських кореспондентів знаєте, які тут відносини. Стараємося, щоб ніхто нічого не мав. Люди переліцитовуються в доносах, а часописи заохочують. Так твориться безнадійна пролетарська держава...

дії Поетеса таки сподівалась, таки чекала серед лиха співаючи пісні, нехай і разом з гіркими слізьми, а ждала того, що мало прийти. І воно прийшло було сподіване і довгождане.. І здійснене було 22-го січня 1918 і 1919 рр. Лиш уся траґедія наша була в тім, що наш тодішній уряд, хоча й не під впливом Тірци-Українки порад: „Розкуй меча на рало", та стоючи на порозі відбудовуємої Української Держави, маючи півтора міліона озброєних вояків, не лише не зумів використати їх, коли вони пропонували свої послуги, ба, навіть підштовхували уряд. Та цей устами Винниченка заявив: „Ми не збройною, не фізичною силою хотіли доводити своє право". І розкував мечі на рала саме тоді, коли вони були до бою нам потрібні.

У наслідок цього був час, коли український уряд опинився майже безборонним з відчиненими кордонами держави, що як мале дитя ледь-ледь спиналась на ноги. Наслідком такого „розковування мечів" траґізм уряду був ще й подвоївся тим, що полки, які були опорою Центральної Ради, як Сердюцька дивізія, були здемобілізовані за кілька днів, а збольшевичені, здеморалізовані лишилися в повному складі та поважним своїм числом становили небеспеку і столиці Республіки — Києву й цілій Молодій Державі. І впало те, що так ждала Поетеса. Не доміг уже й такий авторитет, творець української збройної сили, яким був сл. пам. Головний Отаман Військ УНР і Голова Директорії С. В. Петлюра.

Ось як не добре є не лише „розковувати", але й пропаґувати „розковувати мечі на рало". Бо, якщо „Час настав. Потрібна оборона і руїні", то не ралом, але мечем потрібно обороняти, навіть — руїну. Бо „не плачем, а, зновуж таки, мечем у боротьбі здобудеш ти право своє". „Без боротьби бо не бува перемоги". А перемагати ралом, чи горбом раба, працюючи для збагачення ворога, який, до речі, не дасть ні спромоги, ні удовиці хліба, а ще й у них забере останнє й не „благословенний буде той, хто хліб дає", а проклятий людьми і Богом, перемагати таким знаряддям як рало і... горби, заледви чи люд наш переможе.

Тому-то, якщо „земля ерусалимська (українська) не згоріла", лиш знищено на ній за чвертьвіку двацять міліонів люду, то треба її в ката відібрати, поки не пізно... І меч тут конче треба, ще й меч двосічний. Хоч треба також вжити всіх способів і чину, щоби углинути на світ довкільний. Щоб він почув наш голос, щоб він звернув свою увагу на той „рай", де гине люд, як комашня в окропі.

Тож нехай наступний 3-тий Конґрес Українців Америки прийме це все ласкаво собі до уваги. До його бо учасників ми апелюємо цим нашим „голосом з пустелі" — скитальщини. Нехай врахує він усі ці згадані моменти і засукавши рукави пічне не перековувать мечі на рала, а кувати нові, крицеві, сонцесяйні і двосічні для боротьби за Україну.

Бо ...Не пора — розковувать мечі... Бо пора ця великая є, залягла у тяжкій боротьбі. В якій хочем лягти, щоби славу і волю і честь — рідний краю здобути тобі!...

А здобувати волю — потрібні мечі, мечі й мечі...

ЖАРТИ

Пригадав собі!

Спить професор у Пулмані в залізничім поїзді до півночі. Будиться й чується спрагненим. Встає і йде пити воду. Хоче вернутися до свого ліжка, але забув число. Пробує пізнати, не може. Стрічає кондуктора й розповідає йому свій клопіт. Кондуктор хоче помогти й питається: „А може пригадуєте собі який знак, по якім ви моглиб пізнати переділ?" Застановляється професор хвилину, а потім радісно кличе:

— Алеж так! Я завважав озеро з мого вікна, як ми їхали ще в день.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
83 GRAND STREET
JERSEY CITY 3, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З 21. КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗУ.

Тому два тижні відбулась в Пітсбурґу 21. конвенція У. Н. Союзу, найстаршої і найбагатшої української запомогової орґанізації не лиш в Америці, але на цілому світі. Тому, що ми, українці, переживаємо виїмково тяжкі часи, то це мусіло, природно, відбитись і на конвенції. На мене, як на делеґатку, що була перший раз на конвенції У. Н. Союзу, велике число делеґатів, а також серіозна постава і делеґата над деякими справами, зробили величезне вражіння. Сама густо прапорами прикрашена саля, з обширною ґалерією і трьома павуками посередині, робила імпозантне вражіння і немов змушувала до поваги.

Перший день нарад я радше назвалаб приготуванням до властивої конвенції, бо саме в тім дні переводиться вибір президії й різних комісій, тощо. Загал делеґатів, хоч за деякими виїмками собі незнаних, робить вражіння, що це зїхались старі знакомі, а то й приятелі, в дуже поважній справі. На коритарі то тут, то там стоять гуртками і розмовляють та переконують себе, немов хотіліб один одному передати частину свойого розуму. Клич дверників частогусто кладе кінець недокінченій дебаті. Після вибору президії і комісій, деякі делеґати почувають себе піднесеними на дусі, а інші навпаки, виглядають немов програли першу ставку. Та проте треба признати, що всі стараються заховати холоднокровність, а тим немов хотіліб сказати: „пождіть прийдуть вибори до головного уряду, а тоді побачите, наші впливи і нашу силу!"

Звіти головних урядників хоч інтересні та переходять досить „офіційно". Та як візвав головний предсідник, відкриваючи конвенцію, повстати з місць в честь померлих піонірів, то відчулося відразу вагу хвилі, а почасти й тягар, який передали ці перші піоніри своїм наслідникам, які, як це зазначував редактор „Свободи", пішли їхніми слідами. Інший настрій і дещо інші думки викликує дискусія над звітами головного уряду. Вчасі дискусії, можна запримітити в деяких делеґатів здивування, а в деяких задоволення. А вже виїмкове вражіння викликають ті делеґати, які немов хотілиб скоро кінчити і тому ставлять внески приймати звіти без дискусій. Це булоб, на мою думку, дуже гарно і корисно, але колиб потім не було нарікань, що, мовляв, деякі справи зовсім не були вияснені і т. д.

Найбільш гарячою була дискусія над звітом редактора „Свободи". Хоч і цей звіт був зладжений з усіми детайлями то й тут треба було давати деякі вияснення тим, які вдавали, що не розуміють і питають чи критикують тільки для добра У. Н. Союзу. Деякі запити делеґатів звернені де редактора „Свободи" робила вражіння довго підготованого пляну виказати зовсім іншу ідеольоґію орґану У. Н. Союзу як ця, що її властиво „Свобода" досі задержала.

Дуже живою була дискусія на тему дієти для делеґатів. Тут були вже й махання руками і кручення голови, ніби вискази незадоволення з меншої винагороди. Коли наспіли перші вибори („праймеріс") в поведінці делеґатів зайшла зміна. Деякі, що досі усміхались одні до одних, ставали холодні. Виглядало, неначе одні одних виминають. Ті, які кандидували на деякі уряди, як були хоч трошки психольоґами, дуже легко могли орієнтуватись від кого їм сподіватись голосу, а від кого ні. Є щось в природі чоловіка, що тяжко йому укрити свої правдиві думки і бажання. Після першого голосування розпочалась більше аґітаційна праця тих, які чули, що „впадуть", а ще більша їхніх прихильників. Жінки ведуть таку працю-аґітацію може зручніше від чоловіків, дарма, що ті останні приписують собі більше диплоьматичного хисту і рівноваги. Та тут треба ствердити, що за малими виїмками, як одні так другі, робили в рамцях доброго тону.

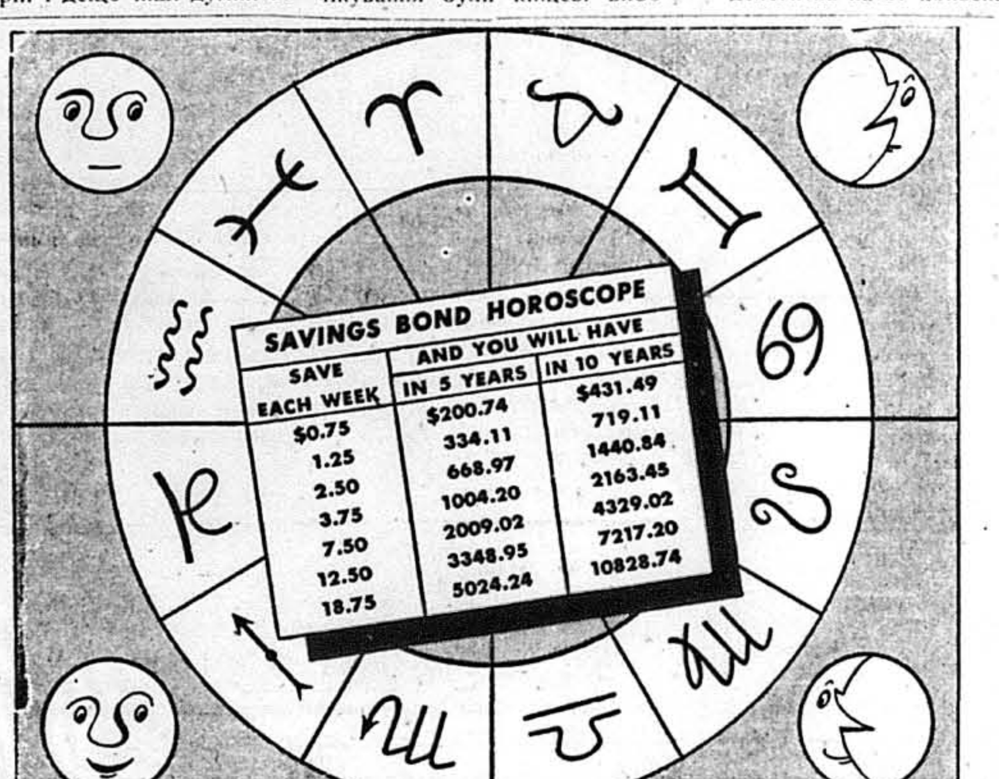
Кульмінаційною точкою вичікування були кінцеві вибори і їх проголошення. Тут майже всі „упавші" кандидати показались, як ми кажемо, „спортами" в повнім значінню того слова. Можливо, що були незадоволення і негодування, та їх зручно ужито як приставло на добрих громадян демократичного народу і демократичної Америки.

Щодо інших ухвал та постанов конвенцій вони приходили доволі скоро, але часто залежало від того, як хто яку справу реферував. Тут саме можна було завважати вмілість провідників У. Н. С. Щодо вечірніх годин, які були вільні від сесій, то запримітити треба, що вони були використані на різні збори, забави і т. п. Милими гостями були між нами делеґати з Канади. Від них, здавалось мені, віяло подихом рідних піль, може лиш тому, що вони діти чи власники канадійських фармів. На кожнім кроці можна було відчувати спроби затіснення приязни і братерства між американськими і канадійськими делеґатами.

Булоб гріхом не згадати самого міста Пітсбурґа, а особливо тої частини, де відбувалася конвенція. Около 500 делеґатів, коли найшлись на вулицях чи в ресторанах, а ще з блакитно - синими відзнаками на грудях — то силоміць на думку приводили мені призабутого автора слова: „Куди глянеш, Боже мій, всюда русин всюда свій!"

На кінець згадати треба, що перебіг цілої конвенції, за виїмкох малих інцидентів був гарний і будуючий. Шкода, що не могли почути ще про осяги і ухвали цеї великої української орґанізації ті, які досі стоять остроонь тої великої праці і осягів У. Н. С. Та праця, яку осягнено досі, велика, але ще більша і важніша праця жде нас в будучности. Тому, всі ті, які зістали волею делеґатів покликані до цеї великої і відвічальної праці, повинні вже тепер над своїми завданнями застановитись, щоб, як прийде наступна конвенція, вони могли з піднесеним чолом сміло й гордо сказати: „Я виконав чи виконала свої обовязки так, як пристало на доброго урядника цеї найбільшої української орґанізації.

Марія Демидчук,
делеґатка на 21 конвенцію

How to be your own good fortune teller

No matter what sort of star you may have been born under . . .

—there's one *sure* way of foretelling your financial future, without benefit of palmistry, tea leaves, or gypsies.

It's the little Savings Bond Horoscope you see above. In just a few seconds it can show you how a *little* money saved every week gets you a *whole lot of money* at the end of ten years . . .

—money that will go a *long, long* way in helping to make the future *safer and brighter* for *you* and *your family*.

Remember, you can buy U. S. Savings Bonds just as you bought War Bonds—through your Payroll Savings Plan. You get the same *safe* investment, same *high* returns. $25 for every $18.75 in ten years.

So . . . tell yourself your own good fortune *now*—then let your Payroll Savings Plan help you produce what you predict!

SAVE THE EASY WAY... BUY YOUR BONDS THROUGH PAYROLL SAVINGS

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Збірка Чорноморської Січи на українських скитальців.

З початком цього року в Джерзі Сити відновлено Орґанізацію Чорноморської Січи, якої ціль під теперішну пору помагати тим, що найбільше потребують помочі. А є ними наші брати і сестри на вигнанні. Орґанізація зачала працю від коляди, яка дала добрий успіх. Заколядовано $372.50. Знов 20. січня б. р. відіграно заходами Січи представлення, а часть доходу призначено на збігців. З кінцем січня переслано до Допомогового Комітету в Філядельфії $300, а на працю Конґресового Комітету $100.

В місяці березні члени Січи пішли за збіркою для скитальців. Збірка принесла $750.25. Дня 7. квітня відіграно представлення „Убійники" з добрим успіхом. Аматори вивязались дуже добре, хоч ролі були тяжкі. І публика дописала.

Тепер знов вислано до Допомогового Комітету в Філядельфії для наших скитальців як великодну писанку від наших громадян суму $800, а на Конґресовий Комітет $50.

Чорноморська Січ в Джерзі Сиiі має мале число членів, але це люди, котрі не жалують труду ні часу для української справи. Мала горстка людей, а подбала,щ о за короткий час вислано на допомогу поважну суму тим бідним, котрі найбільше потребують. Було би багато більше, якби члени зросли в сотки. Та ми не опадаємо духом, що нас мало, а будемо сповняти наш обовязок далі, бо він тяжить нині на кожному українцеви і на кожній українці.

Щиро дякуємо нашим громадянам за їх поперття в кожнім нашім поклику; за те, що зрозуміли нашу ціль і поперття нас в наших підприємствах, та за їх щедрі жертви, що зложили для наших рідних братів, сестер і сиріт на вигнанню. Хай Всевишний сторицею їм за це заплатить.

Підчас збірки по домах свої жертви зложили:

Іван Гусар $13; по $10: В. Гіль, Ст. Гладкий, В. Цап, П. Мандра, А. Денека, В. Лупиняк, М. Перхун, П. Костик, М. Рибка, П. Дмитриха, І. М. Качала, М. Петришин; по $5: А. Нестор, К. Станиславишин, В. К. Микитка, Ст. Кот, Матв. Баран, В. Тизьо, Ст. Костів, П. Чопик, А. Кулич, Ю. Левицька, Т. Патриляк, М. Баран, пані М. Підгорецька, Світніцький, І. Смеричанський, І. Коцюба, П. Лахоцький, М. Салюк, Ст. Жуковський, К. Коблян, В. Левицький, І. Поліщук, Т. Барна, І. Лисяк, П. Левицький, Ст. Григорчук, Т. Кричковський, І. Шупяни, пані Т. Місарі, І. Крайник, Г. Павлина, С. Гнира, І. Шибунька, П. Кутний, О. Лінка, С. Киоски, В. Починок, Н. Попович, П. Курило, І. Гринів, Е. Нечесний, І. Жулинський, І. Ковальчик, П. Андрусечко, А. Головчинська, В. Ценько, А. Малек, І. Пельо, К. Коченаш, О. Пельо, М. Лашок, Ст. Гребеняк, пані М. Фурка, П. Тхір, А. Федак, С. Павчак, І. Пупчик, А. Масаковська, П. Ткачук, А. Басевич, І. Баричко, Ева Чомин, А. Долошицький, М. Савчук; по $3: М. Турчинський, М. Маціях, Ф. Жарський, С. Моряк, В. Семусь, М. Свідрик, М. Клапко, К. Колоди, В. Гребеняк, А. Павловська, М. Баска, І. Малаховський, А. Турнчак, Е. Лазорко, М. Фурка, М. Глухань, П. Стеблецький, П. Е. Дмитрів, П. Коблянський, Г. Когут, А. Мадай, М. Юрків, І. Патуляк, Д. Пась, М. Панкевич, А. Качан, А. Скочинець, М. Бриніглевич; по $2.50: Р. Дорош, Ст. Магура; по $2: П. Світлик, Ф. Леньо, А. Корнало, М. Сайчук, В. Бутковський, Ст. Кіцей, Л. Струш, М. Челак, Гр. Готра, В. Чорний, І. Грабар, Е. Хитрииь, Гр. Салюк, І. Мищь, А. Колесник, М. Новацька, І. Комицький, П. Жарський, Л. Болотянський, В. Томчук, О. Секрета, М. Сивак, З. Гречин, Гр. Куденчук, Г. Матис, В. Кусинь, І. Гнатик, В. Костер, В. Лисик, Вол. Кушнір, Н. Н., А. Шаран, К. Піддубчишин, Я. Кашуба, М. Ткачук, О. Каранко, О. Попик, С. Осціславський, Ст. Федович, П. Фурка, І. Гладьо, А. Карол, А. Тенюх, І. Мандак, М. Демчишин, І. Процик, І. Буковський, Т. Васько, І. Білас, Л. Гербунка, В. Коченаш, В. Каратчак, Гр. Сиби, А. Фурка, М. Бобер, Гр. Панків, Н. Іванчук, К. Кузімка, В. Огоновський; по $1: Гр. Сайчук, О. Кухар, Н. Пігура, І. Сайчук, І. Васько, П. Пігура, І. Хомінський, С. Турчинський, І. Мікула, Ф. Гіль, П. Магура, А. Милянович, Ю. Трент, Д. Кіцей, З. Микитка, Ю. Довгополи, І. Колесник, П. Завіски, А. Бусько, С. Шимон, М. Струш, М. Миховнч, Я. Олсон, М. Трусевич, В. Маланяк, М. Перій, К. Онуфрів, В. Мадай, Гр. Васанда, В. Хліб, І. Сенковський, Т. Кушнір, П. Судьо, Ф. Фучила, К. Бяла, Ст. Бервецький, А. Родінська, С. Гриценко, А. Демкович, Т. Ящак, Ст. Бунда, А. Петрусь, А. Вальчук, П. Павчак, М. Павелко, П. Дудик, Ст. Буньо, М. Лищинський, М. Ференц, В. Козар, К. Лінович, А. Зімовський, А. Теелер, М. Бульбаха, П. Брідський, Н. Гулькевич, М. Лашок, М. Мельник, В. Черпаха, С. Сомар, М. Медвідь, А. Дрвал, Ф. Сенишин, М. Соколовський, Р. Загородничий, М. Сиби, Е. Фусяк, О. Пожайло, Т. Кметик, С. Ядловський, А. Ковальчик, Д. Кіліда, С. Лашок, М. Вузьо, Ю. Панкевич, П. Равлінка, Т. Зазуля, Гр. Павелко, В. Каритчак, А. Баран, Н. Бейгар, П. Варянка, М. Задарко, В. Шира, А. Ляшкович, П. Хомяк, К. Качмарська, М. Попик, Т. Загорбинський. — Решта дрібними.

Микола Петришин.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях

знаменитого повістяра
Уласа Самчука

Сторін 194. — Ціна $1.00.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

Канади замовлення треба платити американською валютою.

УЖЕ МОЖЕМО ДАТИ НАШІЙ МОЛОДІ й американському народови КНИЖКУ

про ґенія України—**ТАРАСА ШЕВЧЕНКА** — написану анґлійською мовою, в якій є і переклади найкращих його творів спід пера професора Колюмбійського Університету, КЛАРЕНСА А. МАННҐА, відомого знавця української літератури та історії.

Такою книжкою є:

Taras Shevchenko

the Poet of Ukraine

Translated with an introduction by

Clarence A. Manning

Acting Executive Officer

Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому анґльо-саксонському світі. Книжка та повинна зявитись негайно в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всюди треба, щоби був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посилкою $2.50.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

КРАВЦІВ

При перероблюванню жіночих убрань
40 годин, 5-денний тиждень
Голос. в Employment Office, 12 пов.
JOHN WANAMAKER
9th ST. & BROADWAY, N. Y.

ТКАЧІВ
Досвідчених або учнів
Добра платня, стало, приємне окруж.
бонус по 2 тижнях
OLD COLONY RUG CO.
118 Lincoln Ave., Orange, N. J.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЧЕМБЕРМЕЙДС
БЕТ-МЕЙДС
Постійна праця
Добрі робітничі умовини
Голоситься в Гавзкіпер
MADISON HOTEL
15 East 58th Street, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІВАН БАГРЯНИЙ.

Чому я не хочу вертатись до СССР?

Український народ в цій страшній трагедії був доведений до людожерства, до найвищого ступня людської трагедії. Збожеволілі від голоду матері зїдали своїх дітей...

Ви, матері цілого світу, чи можете уявити собі такий стан і такий режім, колиб ви могли зїсти власну дитину?

Ні!

Ви не можете цього навіть збагнути, ані в це повірити!

А це було в Україні 1933 року.

Адже ви не думаете, що наші матері, наші жінки, матері й сестри — є з племені ботокудів чи бушменів, чи інших диких племен Африки?

Ні, наші матері й сестри є зо Східної Европи, з роду великої княгині Ольги, що насаджувала христіянство ще на світанку европейської цивілізації.

Наші матері й сестри є з одного найшляхотнішого словянського племени, з України і вони також шляхотні й предобрі, як матері й дівчата Італії або Франції, або Англії. Але... до того ступня трагізму вони були доведені большевизмом. До найвищого ступня трагедії, що не піддається навіть схопленні нормальним розумом. Вони були поставлені перед жахливою альтернативою: або страшна голодна смерть, або... і це друге „або" було вже вислідом божевілля вміраючого. І за цим другим „або" все одно стояла смерть. І поставив її большевизм. І сам він став її символом. І людожерство — його породження і його суть. Він є його символом. Тут можна зібрати таку силу фактів і матеріялів, і живих свідків, що висвітлилиб цю жахливу сторінку нашої історії. Щоби лише тим, хто поцікавився. Та ніхто в світі тим не цікавився і в цьому наша, українського народу, ще більша трагедія.

Цей штучно створений голод забрав кольосальні жертви від народу, що нічого не хотів, крім свободи й незалежности.

Ось чому я ненавиджу большевизм і не хочу вертатись на „родіну".

VI.

В роках 1932-39 большевизм знищив усю українську інтелігенцію: вчених, письменників, мистців, військових, політичних діячів — тисячі і десятки тисяч людей, що становили собою верхівку народу. Багато серед них було комуністів, тих що геройчно боролися в жовтневу революцію, за її гасла про свободу і справедливість, про вірність і братерство, і були весь час вірні тим гаслам.

Сталін, потоптавши всі ті гасла своєю антинародньою політикою, нищив і тих людей, що були їм до кінця вірні.

Большевизм винищив їх саме для того, щоб позбавити український народ духовної верхівки, що змагалася до свободи й соціяльної справедливости.

А винищив він їх спершу піддавши страшній інквізиції, таким катуванням, що його знали лише часи середновіччя, потім постріляв та позасилав на каторгу: в далеку Колиму, Соловки, на Землю Франца Йосипа, і т. д., і т. д.

Так згинуло багато моїх друзів і товаришів, так загинули письменники: Григорій Косинка, Д. Вальківський, Б. Антоненко - Давидович, С. Пилужник, Б. Тенета, О. Загул, М. Йогансен, М. Куліш, С. Пилипенко, О. Слісаренко, Драй-Хмара, Брасюк, М. Івченко, Г. Шкурупій, О. Влизько, Ю. Шпол, Гр. Епік, Підмогильний, М. Вороний, М. Зеров і інші... і інші...

Художники: І. Падалка, Сідляр, Врона і інші...

Полководці: Якір, Дубовий, Тютюнник, тощо...

Так загинули професори: Гермайзе, С. Єфремов, Дорошкевич...

Цей реєстр такий довгий, цей реєстр такий безконечний, як безконечна наша трагедія. Багато українських діячів комуністів покінчили життя самогубством, як: Скрипник, письменник - комуніст Хвильовий, голова Раднаркому УССР Любченко, тощо.

Серед всіх замучених діячів українського мистецтва, літератури й науки багато великих імен, непересічних талантів, знаних і шанованих в Україні.

Багато з них було моїх товаришів й друзів і я можу запевнити, що вони не були „ворогами народу", а навпаки — були популярними патріотами, високо інтелектуальними, порядними синами робітників й селян і бездоганно чесними людьми. За це їх знищено.

З ними я пройшов тернистий шлях большевицьких тюрем і таборів.

З багатьома сидів в одній камері, був однаково битий і катований...

Доречі — до уваги канадійців, американців, а особливо тамошніх українців-комуністів.

Так згинув в числі інших і відомий ваш письменник комуніст М. Ірчан! Так загинули й всі українці комуністи галичани, що повірили Сталінові й пішли до СССР будувати совєтську Україну в „братнім союзі" з червоною Москвою. Вони були знищені за те, що були українські комуністи й, повірили в облудні большевицькі кличі про право нації на свободу аж до „відокремлення", сподівалися те „право" здійснити.

(Кінець буде).

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

* * *

ГРУПА: ЛИСТИ

547. До Гуміняк Миколи від Гуміняк Михайла.
548. До Рябець Юрка, Теодора і Гавловський вана з с. Скородне, від Рябець Теодора.
550. До Погребеник Василя, від Погребеник Максима.
551. До Бабій Василя, від шваґра Булавинець Івана з с. Пійло.
552. До Войчишин Андрія з с. Коростичі, від Войчишин Петра.
553. До Нога Катерина з с. Коростовичі, від Беньківський Гриця.
До Верестюк Юрка з с. Коростовичі від Верстюк Андрія.
554. До Семчишин Ольги з с. Кульчиць, від Петрух Володимира з роду Кульчицьких.
555. До Бінас Петра з с. Стільсько, від Дембіцький Василя.
556. До Королишин Петра з с. Гинович, від Королишин Федора.
557. До Долишюк Мелянії з Кадлубиськ (Броди), і Тимошик Анни, від Долишюк Івана.
558. До Качмар Олександри, від Коненко-Кондра Мирослави.
560. До Гулько Марії і Богдана, від Стойко з Назарків Параскевії з с. Товстолуг.
561 До Бацуменко Григорія з Загіря, від Грицина Казимира.
563. До Музики Степана з с. Буянин (Жовква), від Музика Андрія.
564. До Тимчишин Григорія від Тимчишин Миколи (аптикар).
566. До Мамрош Марії (Андрейчин), від Габор Юлії.
567. До Гудзеляк Андрія, від Мельник Іванни.
568. До Кладик Юлії від Гірняк Зофії.
569. До Городецький Михайла, Ілька і Парані з с. Межигірці, від Мандзюк Михайла с. Юстини.
571. До Авраменко Петро Прохорович з с. Вівсянівка, від Авраменко Василь Захарович.
572. До Амброжий Михайла з Любачок Вишних, від Амброжа Марії (Паращук).
573. До Стеблюк Романа від Стеблюк Федора (син Ольги) з Хотина.
576. До Сисун Павла від Сисун Корнила і Ситник Романа з с. Дубя (Броди).
577. До Романович з Болехова від Романович Марії.
578. До Романович Дасій Бойко, від Грибінський Олександра з Ружина.
579. До д-р Сушко Олександер від д-р Гриньовський В. і М.
580. До Куницький Василя від Куницький Миколая (адв.)
581. До Кравчук Йосифа в Чорткова, від сестрінниці Юркевич Ірини.
582. До Василюк Василя і Миколи, Обтанська Ксені з Красного, та Миськів Василя з Ставкова, від Лендюк Миколи.
583. До Лесканич Магрини з Хоцетя, зам. Чарнайська та Левицька Мерки (Драгущак) з с. Середнє Велике, від Лесканич Максима.
584. До Стрелецька Ольги з Теребовлі, від Кирилось Володимира.
585. До Гале Юрка з с. Довжки Войнилівські (Калуш), від братанка Гаврилюк Михайла.
До Бродин Михайла і Юрка з с. Сівки Войнилівські, від Бродин Наталки.
586. До Гродзь Петра з с. Спас (Камінка Струмилова), від Гродзь Марії (Гусаківська) зі Львова.
587. До Дюмен Григорій Микитович з с. Колонтаїв (Харків), від Шейко Юхима Василович.
589. До Бойчук Володимира з Романівки та інж. Німців Івана з Перемишля, від Бойчук-Карпяк Мирослави.
590. До Кузів, суперінт. укр. еванг. реформ. церкви, від Лічик Юхима з рівного.
591. До Голютяк Миколи і Теодора, від Сивик Андрія.
592. До Гарчай Гриця з с. Чистогорб і Павлишин Василя та Жидовська Марії, Степана і Дмитра з Лелюхова, від Лукачик Андрія і Кароліни (Жидовська).
593. До д-р Навмич-Левін Давида від д-р Рамішвілі Е. (з Грузії).
594. До Крайківський Клима і Терпливець Івана, від Крайківський Юліяна.
595. До односельчан сіл Конюшки, Бабухів і Коростовичі (Рогатин), від Мацук Василя.
596. До Тарасевич Марії з дому Маслянка, від Смулка Евдокії (Семенків).
597. До Міхаліцький Григорія з с. Богутина, від Ганчук Володимира.
598. До Цимбал з с. Шили (Збараж), від внучки Лялюк Ольги, дочки Павла.
599. До Котила Івана, Павла, Михайла з с. Гузиле (Ліско), від Козак Йосифа, сина Анни.
600. До Афтонос Володимира зс. Павлокоть, від Афтонос Осипа (син Войтіха).
601. До Шандровський Гліб з Тульчина і Хомяк Романа та Шульган Катерини, від. о., Гриневич Миколи з Ясковець (Поділля).
602. До Ущук Савки і Стефанишин Дозика з с. Корсів (Броди), від Станишин Льва.
604. До Соловйова Катерини Федорівни (Дорошенко) з Бердянська, від Дубаса Якова.
605. До Круль Петра з с. Гарбузів (Зборів), від сина Круль Петра.
606. До Саляк Євдохи з с. Литвинів (Підгайці), від Бей Гриця.
607. До Михалина Михайла з с. Пріся (Рава Руська), від Титла Олександра.
608. До Суровец Юзефа і Францішки та Беглецкі Чеслава і Марії, від Денглер Яна.
609. До Данезевський Василя з с. Надятичі (Стрий), від Данезевський Леонарда (син).
610. До Семенина Володимира інж., Ратушний Володимира, від Мороз Катрі з Тернополя.
611. До Бац Катерини з роду Горак з с. Терла (Старий Самбір) від Мацшак Осип з с. Смільниці.
612. До Викрикач Йосифа з с. Ролів (Дрогобич), від Пастернак Теодора.
614. До Пеленко Розалії з с. Сільця (Перемишль) від Горалевський Степана.
615. До Задорожна Анни (Пайташ), від Яросевич Осипа.
616. До Довженко Спірідона, від Єдронкин Дмитра.
617. До Савка Василя, Котис Панька, від Котис Михайла.
618. До Пакош Андрія, від Гринда Андрія.
619. До Максимець Теодора з с. Бишів (Сокаль), від Максимець Андрія.
622. До Березовський Григорія, Анни, Василя, Миколи з с. Молодинче, від Ярема Петра с. Юстини Крижановської.
623. До Тадерко Алберта, Віляида Густава, Едварда, Нерлінґів Юлії, Фрідріха і Едварда, від Тадерко Емілії і Бірюків Івана.
624. До Громич Івана з с. Чуднів (Волинь), від Громич Евгена.
625. До Малютин Володимира з Ростова над Доном, від Саварова Катерини (сестра).
626. До Голь Михайла з с. Вормс (еХрсон), від Голь Івана.
627. До Павлютко Нестора з с. Глушки (Камень Котирськ) від Потапчук Івана.
628. До Лапка Ольги з дому Бубела, від Бубела Петра
629 До Рашковецький Семена з с. Глушкова, від Макогон Івана.
631. До Федан Івана, від Когут Івана (син Миколи) з с. Ляшок.
632. До Безрукий Йосифа, від Безрукий Ілька з с. Томашівці (Калуш).
633. До Гуміняк Миколи, від Гуміняк Михайла, Івана і Наталії.
634. До Петрович Петра з с. Бебло (Перемишль), від Кусьо-Кухтенко Ольги.
635. До Шеремета Антона, від о. Кучма Антона.
636. До земляків із села Махнів (Рава Руська), від Усик Володимира.
До земляків з с. Висоцко (Ярослав), від Шельвіка Анни.
637. До Кутний Павла і Бойко Василя, з Тернопільщини, від Кутна Осипи.
638. До Іванчук Юрка, Олени і Марії, від Іванчук Василя з с. Ілинці (Коломия).
640. До Гафтин Сломки, від Петрушевський Левка з с. Конотопи (Сокаль).
641. До Романишин Василя з с. Глубічок Великий (Тернопіль), від Романишин Дмитра.
644. До Прокіп Агреса, Зварич Антона, Телевяк Романа, від Бриґідир Корнила і Василя.
645. До Микитишин Івана, Михайла і Данила, від Микитишин Степана з с. Торки (Перемишль).
646. До Кармазин Марії з с. Сасів-Бір (Золочів) і Олейнюк Марії з с. Побіг-Грабова, від. Москва Йоахима.
647. До Бандрівчак і Вавжинський з с. Новосільці (Сянік), від Святий Петра.
648. До Мишків Івана з с. Черниліавка (Грималів), від Гординська Броніслави-Анни зам. Думановська з дому Мишків.
650. До Державко Михайла зі Стрия, від Кметик Михайлини з дому Якевич.
651. До Василюк Василя вуйко, від Настюк Марії.
652. До Войтович Антона, від Войтович Евгена з с. Вільче.
653. До Тома Петра, від Кулакевич Григорія, син Михайла.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—o—

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 27. квітня, в год. 6:30 ввечір. Просимо всіх членів вирівнати місячні вкладки. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, відбудуться в пятницю, 26. квітня, в годині 8. ввечір, в домі Чорноморської Січи, 506 — 18. Еве. Просимо всіх членів на час і заплатити на час. Буде звіт делеґата з конвенції. — М. Басараб, предс.; І. Лобур, кас.; М. Отрок, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 300 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться 28. квітня, заарз по Сл. Божій, в У. Н. Домі на Мейпл Еве. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде звіт делеґата з 21. конвенції. — За уряд: В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.-кас.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димітрія, від. 288, відбудуться в неділю, 28. квітня, в годині 12:30, в гали парохіяльній, Трета і Карбон ул. Уряд просить членів явитися на ці збори, бо делеґат дасть звіт з конвенції. — В. Могильський, предс.; Д. Мушастий, аас.; А. Данилюк, секр.

АКРОН, О. — Повідомляємо членів Бр. Сош. св. Духа, від. 295, що місячні збори відбудуться 28. квітня в год. 1:30 попол. в гали церковній. На зборах дасть звіт з конвенції делеґат О. Зепко. — За уряд: В. Пулк, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 28. квітня, в годині 12-тій в полудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо членів і членкць прийти на збори, бо є важні справи. Делеґати дадуть звіт з 21. конвенції. Членів, що не заплатили вкладок останнього місяця, прошу прийти на ці збори і заплатити. Члени, що платять піврічно або річно, мають прийти і заплатити; з відділової каси за таких членів не платимо. Родичі, вписуйте свої діти до У. Н. Союзу,, який тепер стоїть на здоровім і сильнім фундаменті. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. квітня 1946 р. померла в 50. році життя

АННА СТАХУРА,

довголітна членкця Сестр. Пр. Діви Марії, від 119 У. Н. Союзу в Кемпбел, О.

Покійна роджена в селі Вільшаниця, повіт Ліско, Західна Україна. Вступила до У. Н. Союзу в 1923 р. Полишила в смутку мужа Йосифа, двох синів, 4 дочки, одну невістку, 2 зяті і одного внука.

Похорон відбувся 15. квітня в українській гр.-катол. церкві в Йонгставн, О. — В. Ій П.!

Маріян Білан, секр.

Дня 11. квітня 1946 р. помер наглою смертю в 51. році життя

ВАСИЛЬ ГОСТИНСЬКИЙ,

член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 165 У. Н. Союзу в Толідо, О.

Покійний походив з села Ольхівці, пов. Сянік. Оставив жену Марію і замужну сестру Зофію в Толідо і двох братів і сестру в старім краю. — В. Й. П.!

П. Ю.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРИҐЕНТА

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В SCRENTON, PA.
— пошукує —
ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ,
котрий провадив би хор, уладжував концерти, представлення і т. п. Платня згідно з умовою. Посаду можна занятн від початку травня 1946 року.
JOHN WOLOSHIN, рек. секр.,
919 Quincy Ave., Scranton, Pa.

РЕВМАТИЗМ

Хто терпить біль ревматизму без різниці в якім місци вас болить, наш новий винахід напевно вам поможе. Бо тільки приложите до того місця де вас болить а в протязі одної години перестане вас боліти.

Спробуйте і напишіть до нас а непожалуєте — це вас небуде коштувати ані одного цента, ми вишлебо вам наш винахід зовсім безплатно.

Наша адреса:
W. SOROKOWSKI
320 E. 34th St., New York City
c/o Sup.

ПОШУКУВАННЯ

ГРИЦЯ ХІМКА з Добротворя, Камінка Струмилова, Зах. Україна, пошукує **Йосиф Порхавка.** Гриць Хімка колись мешкав в Гамтремк, Міш. Маю важні справи до нього. Прошу зголоситись на адресу: **Joseph Porchawka,** 620 E. 11 St., New York 9.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СЛУЖБА БОЖА НА 3 ГОЛОСИ В ПАРТИТУРІ.

Маю на продаж цілу Службу Божу на 3 голси О. В. Матюка, сопран, альт, контра альт, або бас. Дуже легка до науки. Надається на діточий хор, жіночий, або 3-тий голос можуть співати мущини. **Ціна $1.00.** На C. O. D. не висилаю. Замовлення слати на адресу: **Peter Petrushynsky, 60 Broad St., Ansonia, Conn.**

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
cor. Springfield Ave.
IRVINGTON

„201 українських Народніх Пісень"

Це збірник найкращих наших народніх пісень на піяно зо словами. Ціна примірника в звичайній оправі $2.00. Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J

"The purpose of this work is to present the principles of Ukrainian grammar in English for those who would like to learn the Ukrainian language. It is hoped that the grammar will meet the demand of both Ukrainians and non-Ukrtinians: the former desiring to gain a proficiency in the language, and the latter wishing to get an understanding of it."

From the Foreword to—

Ukrainian GRAMMAR

— by —
ELIAS SHKLANKA, M. A. (Chicago)
$1.25.
Svoboda Bookstore
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за ---- $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6763
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як --- $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

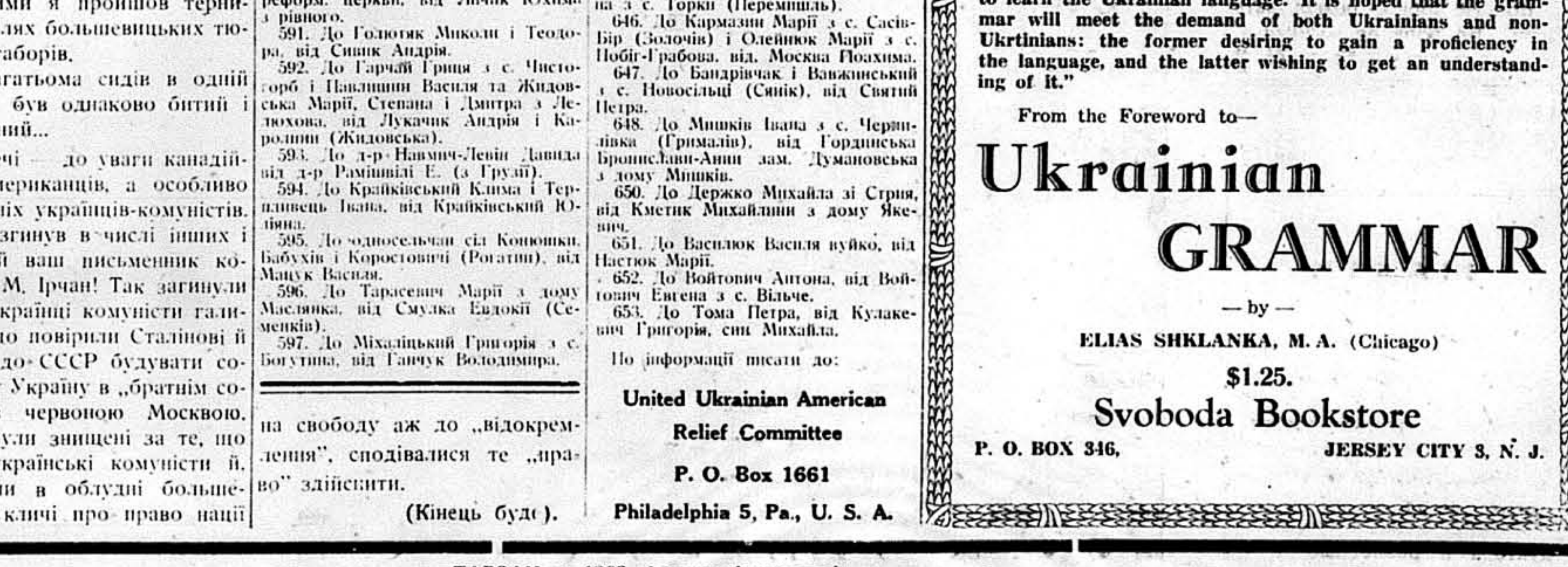
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1368. Фальшиві приятелі.

Ще оголомшений від удару мавпи, Тарзан звівся на ноги. Шарль запитався: „Хто ти такий? Що ти робиш з отим діямантом?

„Я Тарзан з мавп" — відповів. „Оцей діямант належить до згубленої дитини, за якою я шукаю. Що ти знаєш про хлопчика?"

Апаша відразу зміркував, що цей чоловік був вигіднійший для нього як його приятель, ніж як ворог. „Моя жінка й я ніж як ворог. Можеж ми станули один одному в пригоді".

І так, несучи діямант, Тарзан пішов назад до табору апашів і, не підозріваючи нічого, причулився до найгірших ворогів Петруся.